

Creu processional d'orfebreria

Argent blanc i sobredaurat, repussat i cisellat
i amb elements de fosa
Punxó de Barcelona, +BA/RCK
Segle XIV, entre el 1360 i el 1380
52 cm × 37 cm × 2,3 cm
Procedent probablement del Vilosell
Museu Diocesà de Lleida (Segrià), inv. 684
(i inv. 735 nus i canya)
Reg. 4537, 1993
Restauració: Josep Maria Ramoneda

Aspecte final

Creu gòtica d'orfebreria amb un esquema compositiu propi de l'obra-
dor barceloní de l'època, tal com ho
acredita el punxó —marca de garan-
tia de la llei del metall— estampat
quatre vegades en cada cara, prop
del quadrat central. El nus i la canya
de la base no daten del mateix perí-
ode de la creu, encara que devien
afegir-los a la mateixa parròquia del
Vilosell d'on semblen procedir totes
les peces, segons les dades de què
disposem.

Fou restaurada per a l'exposició
«Pulchra» organitzada amb motiu del
centenari de la creació del Museu
Diocesà de Lleida (1893-1993). Car-
me Aixelà, en el catàleg de l'exposi-

ció, descriu amb detall
la iconografia de les
escenes gravades als
espais lobulats i la pla-
ca central així com tota
la decoració vegetal dels
braços i els contorns de la
creu, amb treballs de cise-
llat i repussat de les
planxes d'argent daurat cla-
vetejades sobre una àni-
ma de fusta. En l'exa-
men preliminar no
s'aprecien, però, les
restes d'esmalt gro-
guenc —de què parla
l'autora de la fitxa— a les
plaquetes amb els símbols dels
evangelistes del revers i temes
de significat passional de l'an-
vers.

Tot i que l'estat de conserva-
ció general de la peça es pot
considerar bo, s'ha hagut de fer
una consolidació del suport in-
terior de fusta i una correcció
de les deformacions i bonys a
les planxes d'argent. A més, ha
estat necessària una neteja de la
capa de superfície de la plata so-
bredaurada que estava oxidada i que
presentava restes de cera i moltes con-
crecions d'estany d'antigues soldadu-
res, especialment a la base de la creu.
Un cop desmuntada la creu, s'han en-
colat les diferents peces de fusta desu-
nides que formen l'ànima i que pre-

senten restes de cola forta
i senyals d'una interven-
ció anterior: un pedaç
afegit al centre i claus
estampats a les unions. Ha
estat necessari fer-hi un petit
empelt de fusta.

Després del procés de
desengreixat, eliminació
de l'òxid i brunyit de l'ar-
gent, s'han reclavat les
planxes amb claus de
plata originals, o re-
fets allà on en falta-
ven. S'ha cregut també
convenient de reinte-
grar amb planxa de plata
les llacunes als laterals de la
creu i de tancar amb adhesiu
els forats deixats pels claus de
ferro que han estat eliminats.
Amb la present restauració, la
placa central del Sant Sopar,
que quan va arribar al Servei
estava mal col·locada, ha que-
dat fixada a la creuera del re-
vers, que devia ser el seu lloc
d'origen, amb els símbols dels
quatre evangelistes al voltant
representant el Tetramorf.

JOSEP MARIA RAMONEDA

BIBLIOGRAFIA

AIXELÀ, C. *Pulchra*. Catàleg de l'exposició. Lleida: Museu
Diocesà de Lleida i Departament de Cultura de la Ge-
neralitat de Catalunya, 1993, p. 186.

Conjunt tal com va arribar
al centre

Detall
del braç
esquerre,
abans de la intervenció

